

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESECNO SURAZMERNJO, MJESECNO
K 1:20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

IZLAZI SVAKI DAN
TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RACUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNJI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRŽUĆNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, subota 10. srpnja 1915.

BR. 129. (359)

Rat proti Italiji.

BEĆ, 9. srpnja. (KB). Službeno se saopće:

Na primorskom frontu vlađao je jučer primjereni mir.

Talijanski avijatičar bio je prisiljen, da se kod Gorice iskrca.

U koruskom i tirolskom pogranicnom području topovske borbe i čarkanja. Napadnici pokusaj dvač daju neprijateljskim bataljuna na Coldilana kod Buchensteinena bio je odbiven.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

Rusko ratište.

BEĆ, 9. srpnja. (KB). Službeno se saopće:

Opceniti je položaj nepromjenjen.

U ruskoj Poljskoj na visovima sjeverno od Krasnika borba vodi se dalje. Kao minulih dana, i jučer na više mesta fronte skrajno žestoki russki napadaji bili su odbiveni.

Zapadno od Visle svi zauzeti russki predpoložaji uzdržani su.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 9. srpnja. (KB). Službeno se saopće:

Na istočnom i jugoistočnom ratištu položaj je nepromjenjen.

Vrhovna vojna uprava.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 9. srpnja. (KB). Službeno se saopće:

Sjeverno od tvornice šećera Souchez-a francuski napadaj odbiven. Mali odjel, koji bio prodro u naš položaj, uništen.

Dosad još nam nije uspjelo da ispraznimo od neprijatelja komad šanca zapadno od Souchez-a koji smo prekjučer bili izgubili.

Istočno od Ailly bezuspješni francuski pojedinačni napadaji.

Istočno priključkom na naše novodobivene položaje u šumi Priester zauzeli smo na juriš više francuskih sančevnih linija u širini od 350 metara.

Nakon jakе artiljerijske priprave napač je neprijatelj visočje 631 kod Bandesapt, koje smo mi dne 22. lipnja bili na juriš osvojili. Mi smo bili primorani da sančeve na vrhu ispraznimo.

Vrhovna vojna uprava.

Potplojenje talijanske oklopjače.

Potankosti o potopljenju.

RIM, 9. srpnja. (KB). Poglavlja stava ratne mornarice propočuje dne 7. 6. mј.:

Prošle noći bila je izvedena u gornjem moru Jadranu izvidna vožnja ojačih ratnih pomorskih sila. U tome je učestvovan i križar „Amalfi“.

Danas u cik zore torpediran od austro-ugarske podmornice, brod se je odmah silnoagnuo na lijevu stranu. Prije nego je zapovjednik naredio momčadi da se bacu u more, zaviči: „Živio kralj! — Živjela Italija!“, koji je povik prihvatio momčad. Zapovjednik je zadnji estavio brod, spustivši se u more niz stranu broda, što je još vrh mora bila. Zatim je brod potonuo. Našim je sredstvima skrova svu momčad i častništvo spašeno.

MILAN, 9. srpnja. (KB). „Secolo“ prima iz Metaka: Torpediranje oklopjače „Amalfi“ uslijedilo je 30 kilometara daleko od talijanske obale.

U sredini broda 200 milimetara jak oklop bila je odmah tako udarcem oštećen, da nije bilo moguće ikakovo spasenje.

„Amalfi“ je potonuo kroz po sata. Od posade utopilo se je 180 ljudi.

Risanje Vezova.

LUGANO, 9. srpnja. (KB). „Giornale d'Italia“ propočuje:

Vezuv izbacuje užarenu lavu i visoko suključuje plamene stupove, kao i živahne oblake dima.

Krater Vezova se je proširio uslijed odromjenja jednogodišnjeg lavinog ruba.

Odredbe glede cukra.

BEĆ, 10. srpnja. (KB). „Wiener Zeitung“ propočuje odredbe ministra trgovine o uređenju prometa sa cukrom. Isključivo pravo raspolaganja čitavog šećera svih vrsti prenešeno je na šećernu centralu stvorenu isključivo u ovu svrhu.

Nadalje cijelokupna produkcija šećera u ljetini 1915/16 stavljen je pod zapor te su sve predkupovine proglašene za nevaljale.

Odredba ustanovljiva do konca kolovoza 1916. valjanu jedinstveni cijeni od 33 kune za sirovi cukar, a od 88½ kruna za rafinirani cukar.

Eda se pruži javstvo, da odredom ustanovljene cijene ne će u trgovini na malo biti povisene na štetu potrošača, političke vlasti upućene su ustanove maksimalne cijene za potrošak cukra u veletrgovini i u maloprodaji.

Tajanstveno spremište benzina.

Pesti Napoli doznaće iz Chiasa: „Giornale d'Italia“ javlja iz Città Vecchia: Nedaleko od Santa Severe pronadjenje je na morskoj obali spremište benzina, o opredjeljenju kojeg nije vlastnik mogao dati razjašnjenje. Postoji sumnja, da ovo spremište služi u svrhe njemačkih podmornica.

Prevozi talijanskih ranjenika.

Javljaju iz Lugana 8. srpnja: „Corriere della Sera“ jučer je započeo, jer je proplo, da su zadnja dva dana došla 23 vlaka, krcata ranjenicima.

Novo orientiranje ruske politike.

Sofijsko „Utro“ donosi izjavu jednog od sofijskih poslanika entente, koja pobudjuje pažnju. Posljednji dogadjaj u Galiciji, reka je poslanik, pripisali su nas na to, da se s nova orientiramo među balkanskim državama. Predlog, što ćemo ga sada staviti Bugarskoj, bit će takav, da unaprijed izključuje dugotrajno odgajanje odgovora. Galičko-ruski poraz prisilio je trojni sporazum, a napose Rusiju, da sebi obezbiedi hitnu pomoc koje balkanske države.

„Utro“ primjećuje tomu: U našim se političkim krugovima občenito drži, da će izjavoviti i ovaj zadnji očajni pokušaj trojnog sporazuma, Bugarska se neće upušati ni u kakve pustolovine kao što ni Rumunjska.

Talijanske bajke o izdaji u ruskoj vojsci.

Poznati dopisnik milanskog „Scole“ Magrini javlja iz Bukarešta: Ruske poraze skrivilo je izdajstvo generala njemačkog podriekla. Nakon smaknuća pukovnika Mjasojedova pokazalo se, da krvljiva russkih poraza u istočnoj Pruskoj teret Rennenkampfa. Pošto mu je prvi put oprošteno, počinio je kod Lodza novu izdaju, jer taj je grad pao neprijatelju u ruke zato, jer je Rennenkampf prekasno prispio. Rennenkampf je sada u zatvoru. I poraz Ratka Dimitrijeva na Dunajuču temelji se na izdaji, jer je jedan general njemačkog podriekla primača Dimitrijeve izvještaje, te je njegove molbe za pojačanja sakrio.

Sadašnja ženska moda.

Bezsmarna ženska moda u našim većim i manjim dalmatinskim gradovima tako je mah preoteđa, da ozbiljni motritelj mora da upita samoga sebe: nije li neka vrst zarazna ludila obuzela naše gradjanke, pa su se tako zaboravile, da su postale smiješne, užasno smiješne, do brukanja?

A ne samo da se tako bezsramno odijevaju razne udate i neudate ženske bolje, srednje i niže ruke, (u tomu se pače natječu,) zanešene samo za izpraznostima ovoga svijeta, već i takove, koje crkvu pohadaju i toböze vrše svoje kršćanske dužnosti, dapače ne strase se u takovoj bezsmarnoj nošnji pristupati i k stolu Gospodjemu, iako znaju da će biti odbiveni. Nadje li se uz to uredno čeljadi, te ih za tu nepristojnu nošnju privatno ukori, znaju se one okositi: „Pa što je zla u tomu... nama je ugodno tako, a vi ne gledajte!“

Ele je baš čovjeku da zaplače:

„Ode nefragom ženski stid, taj najljepši ures ženskoga spola!“

Framasunstvo, — koje iz petnih žila nastoji da podkopira kršćanski moral u narodima a da cijeli svijet po mogućnosti pretvori u Sodomu i Gomoru, — eto na žalost uspijeva u svome paklenom naumu, da pomoći bezsmarne mode istisne stid iz ženskoga srca, a sa stidom i strah Božjim, ne bi li preokrenuo ulicu, trgovce, pa — užasno je izreći — i samu crkvu Božiju u tolika duševna bludištva.

A ni ovo žalosno ratno vrijeme, vrijeme od pokore a da utažimo srdžbu Božiju, koja kao da hoće da narodi okaju u vlastitoj krv grijehu svoje, niti ovo žalosno vrijeme, velju, ne može da ustegne naše gradske djevojke, a da ne iznose na pazar svoju golotinju, neka se sav svijet divi smradnoj onoj patti, koju će danas sutranci rastoti.

Kamo ćemo, ovako dosegjeti? Eto vidjamo, jurve plodove te sablažnje nošnje a istodobno biljege pedepsne Božije: naše djevojke postaju danomice to slobođenje, to bezobraznje, to raspustenje, pa u nižoj ruci sulosništva, preljubodinstva te amo tamno nezakoniti se porodaji uzmnjačaju, i u manjim gradovima, gdje tih pogrdnih zala prvo nije bivalo.

A to je i razumljivo. Javna ženska golotinja potiče na blud, pozivaju na blud, sokoli na blud. Gubitak stida kod djevojke prvi je glavni korak k moralnoj njezinjо propasti; drugi dolazi po sebi, jer je prijelaz sasvim laski...

Pamet, osupnuta, staje na te grozne zomisli...

Oci obitelji, muževi, gdje ste? Zar se svijest izgubili, pa dopuštate da vaše supruge, vaše kćerke iznesu na vidjelo one stanovite djebove tijela, koje bi po najlementarnijem moralnom čuvtvu imale sakrivati?

Divno nekadašnja čednost bogosrašnih matera i sestara nas ostarijih ljudi, kuda oda!

Zar smo se na jedanput odrekli kršćanske prosvjetje, te smo postali gori od bezsvesnih afričkih crnaca?

Skrajno je vrijeme. Akcija se hoće, složna, odlučuju, ustajna akcija protiv zarazi od strane svih duhovnih i svjetovnih čimbenika, Bogom pozvanih da štite javni moral.

Spasimo mladi ženski naraštaj, spasimo obitelj i društvo od vremene i vjekovječne propasti!

Kan. V. B. (Makarska).

Cozotski ribari i današnji rat.

Tko je pomljivo pratilo sklapanje trgovackih ugovora između naše države i nevjerne i nehrana Italije, od njenih ujedinjenja do danas, mogao je opaziti, da su isti bili utjek upereni protiv naših interesa. Naša javna štampa, naši zastupnici, bilo u saboru, bilo u parlamentu, upozorivali su vladu na pogubne posljedice prijateljstva sa Italijom, jer su znali, da ili prije ili poslije „saveznica“ će biti prva koja će

tražiti da zabije mač u naše izmučeno tijelo. Bili su proroci.

Ne stoji, kako bi neki htjeli tvrditi, da je vjerolomna, podla i nehrana dinastija Savoja, odlučila rat protiv naše države dolaskom D'Annunzia, Ne. Italija iza smrti umorenog kralja Umberta, pa do danas uzastope se je pripravljala, kako da dodje do „nespašenih zemalja“. Cozotski ribari bili su preteće ovih ideja. Pred nama je govor, što ga je držao na sagradnjem nadučitelju Vinko Belamarić u prostorijama „Hrvatske Čitaonice“ u Zadru, dana 7. srpnja 1908. prigodom glavne skupštine „Zadružnog Saveza“ u Splitu. Među ostalim rekao je ovo:

Tko je imao prigode pročitati godišnjake „Neptunie“, što izlazi u Mletcima pod uređničtvom demagoga D. Levi Morenosa, biti će posve jasno osvjeđen, da svaki i najmanji korak, koga mi Hrvati preduzmemo za zaštitu našeg ribarstva, u Mletcima je tačno poznat.

Osobno prijateljstvo, što ga talijanski liberali u Trstu imaju sa irendentima u Mletcima, dalo je povoda članicima kojih su izšla iz pera domaga Morenosa i Beloma, kao „La caccia al Chioggia e Spalato“, „Che fa il Governo“, „Il Comizio di Chioggia ed il maneggio della polizia“, „I pescatori Chioggotti a Trieste“, „Per i fatti di Spalato“, „Impomente dimostrazione“, „L'amica Austria“ i t. d.

U ovim člancima demagog Morenos najgadnijim načinom obara se na naše ribare i na naš narod. Ugovor, koga je držao pri tečaju ribarskom za pučke učitelje, da je oduška svom čuvtvu vičući i bodreći narodne pregaće na rad oko nespašenih zemalja: „La bandiera Italiana deve trionfare sulle orientali coste di Adria“.

Sve što se kod nas nevinodoljno između naših i Cozotskih ribara, u Italiji je predmetom velikih ovacijaza za nespašeno zemlju. Tako čitamo u manifestu 5. ožujka 1905., da se je u Mletcima sastao odbor, koji je bio izdvojen i proglašen, u svrhu da se drži javni miting na kome se mora prosvjedovati proti postupku „barbara“ Hrvata i tržiti svim silama, da talijanska vlada učini sve, i pa i najveće žrtve, kako talijanska misao nebi smalsala na istočnoj obali Jadranu. Za ovu ideju radi javno mnjenje u Italiji, koje je žedno na nas Hrvate, a pohlepno na našim morem i našim obalama, pa je u tu svrhu ustanovljen poseban ured, a zove se „Ufficio di tutela“.

Ovaj ured nije za drugo već samo da učka Cozotske ribare protiv nama. Ovaj ured ubire godišnjih 41.600 K, a ovim novcem D. L. Morenosa i Belamarić agitiraju po Italiji, kako su njihova poštena braća progona u „nespašenim zemljama“ i kako je dužnost svakog talijanca, da krene u boj na obranu ugnjetavane braće svoje.

Kot, Bolesnička Blagajna, Šibenik	200
Inchiostri Vinc. e figli	100.000
Marin Ivan	250
Bonza Johann	1000
Isler Bianca	1000
Mayer Siegfried	500
Marin Franz	500
Šare Stipe	500
Don Marko Vežić, Jadrtovac	600
Bratovština Sv. Nikole, Mandalina	1000
Ukupno K.	286250.

Grad i okolica.

Talijanski oglasi. „Narodni List“ donosi: Ovi dani bili su po Zadru priljenjeni i dijeljeni oglasi c. k. predsjedništva namjestništva kojim se još jednom najozbiljnije upozorjuje občinstvo, da ne prikuplja kući sitni novac, jer se time stvara sto neprilika trgovčkom prometu.

Ružno se je dojnilo, svih narodnih knjigova, što je taj oglaz u Zadru bio u samom talijanskom jeziku. Nismo još u službenom listu pročitali, ni da je obustavljen valjanost jezičnih naredaba, ni da je određen talijanski kao službeni za grad Zadar.

Premještenje. Gosp. Frano Gutty, kotarski povjerenici i zamjenici kotarskog poglavara, bio je premješten iz Šibenika te dodeljen privremenog Ercegnovom.

Porez na rakiju. Izdana je carska naredba, kojom se porez na rakiju diže od 20 na 70 para po litri alholu.

2 sobe s pokućstvom iznajmljuju se odmah. Upitati se u upravi lista.

NAJNOVIJE VIJESTI

Prispjele u 4 sata po podne.

Molitve i procesije u Rusiji.

PETROGRAD, 10. srpnja (KB). Kako „Rieč“ javlja, naredio je Sveti Sinod, na temelju carskog ukaza, da se u čitavom ruskom carstvu drže molitve i svete procesije, eda se izmoli u Boga zaštita u težkom položaju.

Akcija njemačkih podmornica.

LONDON, 10. srpnja (KB). Parobrod „Dido“, koji je zadnjeg tjedna izbjegao njemačkoj podmornici, nakon što ju je ova oštetila hitcem iz revolvera, sada je u blizini sjeverne Škotske od torpede potopljen. Posada je spašena.

Ruski brod „Lightbody“ krcat nitrata, kod Coorka bio je od njemačke podmornice torpediran te potopljen. Kapetan i 26 ljudi posade spašeni.

—

JAVNA ZAHVALA.

Dr. Petar, Antun, Robert, Juraj i Argia Žarković, te Šima ud. Franić duboko dirljuti iskazima sučuti prigodom bolesti i smrti njihovog neprežaljenog oca, odnosno brata

Jurja Žarkovića trgovca

zahvaljuju najusrdnije svim onima koji su nastojali da na bilo koji način ublaže njihovu veliku bol.

Osobito harnošu sjećamo se veleuč. gosp. Dra. Dujma Cace, koji je milog pokojnika nastojao svim silama spasiti. Isto tako i mons. don. Vinka Karadjole, koji je dragog nam pokojnika krijeplio utjehama sv. vjere.

Svima neka je naša vječita harnost i naše priznanje!

ŠIBENIK, 9. srpnja 1915.

KONJ

3 godine star 168 cm. visok belgijske pašmine boje žukaste, krapan, vrlo lijepa oblika, miran, potpuno zdrav, jak, zgodan za vožnju tereta cijena za K 1500. Uzrok prodaje, jer mu je poginuo parac.

Za informacije obratiti se Uredništu lista.

Prijatelji, sjetite se vaše dužnosti!

Prvo polugodište je minulo, te je red na predbojniciima da izvrše svoju dužnost. Izdavanje dnevnika skopčano je sa silnim žrtvama, pa zato molimo prijatelje, da nam svojom nemarnošću žrtve ne povećaju.

Šaljite predplatu!

Remington Standard

Jedan milijun pisačih strojeva

u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE

Podpuno

amerikansko pokućstvo

GŁOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 I kat

Telefon br. 17-70.

NAJMODERNIJE POSJETNICE

IZRADUJUJE
HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU
U. Z. S. O. J.

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane naručnicima. — Bezplata izjašnjenja šalje Srećkovno zastupstvo 30. Ljubljana.

KNJIGOVJEZNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE
TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUGI).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA- DAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA

I SOLIDNA.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao
Zastupstvo: Osiguravajućeg Društva „Herceg Bosna“

Zastupstvo i skladiste za Šibenik i okolicu slijedeći ugl. Tvrđava:

Michele Truden - Trst, Viktor Schmidt Fils - Beč,
Braća Klein - Split, Miho Sez - Dubrovnik, Salvetti & Co. - Piran, J. Pipan & Co. - Trst, itd. itd. itd.

Prenuzmije naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz Tvorničku cijenu da se ne boji u takmice, brza izradba.

Razrašnije 1000 komada Feldpost dopisnica za Kr. 6.

Da postigne obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati će pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitonem

15-16% Kalcijskianamidom

16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjizice o uporabi gnojivoa za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalnu predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenje od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpavačao, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. :: Šibenik.

(brzjavni naslov GRUBARES — telefon br. 56).

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8,000.000. — Pričuva K 700.000.

CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5

(Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“.

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Split — Zadar.

Kupon založnica Zemljšno verejskog zavoda Kraljevine Dalmacije platiti su kao i uvučene založnice unovčuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložne knjizice. — Pohranu i administraciju vrijednosnih papira, te devizu i valutu. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Žiro računi i tekuci računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenta, odreznaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kređima pisma, čekovi, vagila, naputnice. — Predujmovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice sreće, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevine vjeresije.

Pretinci (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretinacima može držati svakovrsne vrijednosti.